

/8/ (dnes Drogerie U Jeřábků), si v roce 1875 po svém příchodu do Rakovníka pronalaj dílnu mydlář **František Otta**. Opravil vybavení a po nocích vyráběl mýdlo a svíčky, které v krámě ve dne prodával. Díky jeho pracovitosti a obchodnímu talentu se zvětšoval počet jeho zákazníků a okruh odbytu. V roce 1905 postavil u dráhy zcela novou dílnu, kterou postupně rozšiřoval. Výrobky firmy nesly ochrannou značku raka a byly pro svou kvalitu a příznivou cenu velmi oblíbené. Později se stal František Otta majitelem domu č.124 /9/ uprostřed náměstí (dnes papírnictví), kde si zřídil prodejnu svých výrobků. Dům dodnes zdobí jeho jméno.

V závěru naší dnešní procházky se zastavíme ještě u domu č.166 /10/ na Husově náměstí, který je spjatý s nejnámějším spisovatelem města Rakovníka. Není jím nikdo jiný, než už dnes zmiňovaný **Zikmund Winter**. Pamětní deska nám připomíná, že zde na začátku svého pobytu v Rakovníku pan profesor bydlel.

Vážení návštěvníci, naše krátká cesta po slavných domech v Rakovníku končí. Procházku si můžete prodloužit a zpříjemnit prohlídkou Muzea T.G.M. /1/ nebo se zastavit na výstavě v Nové síni Rabasovy galerie /3/. S naším krásným městem jsou spojena další slavná jména, ale o těch zase příště.

/8/ (today, U Jeřábků drugstore) where soapmaker **František Otta** rented a workshop in 1875 after his arrival to the town of Rakovník. He repaired the equipment and produced soap and candles in the night-time to sell them in the daytime. Due to his hard work and business talent, the numbers of his customers and the mixture of products increased. He

built a new workshop in 1905 close to the railway and expended it step by step. His products were marketed under the trademark with crab and they were very popular for their quality and good price. Later, František Otta bought House No. 124 /9/ in the middle of the square (today, the stationery) where he opened a shop with his products. The house is still decorated with his name.

Today, our walk will end at House No. 166 /10/ at Husovo Square, which is connected with the most famous writer of the town of Rakovník. The personality was already mentioned today, **Zikmund Winter**. His memorial plaque reminds us of the house in which the professor lived at the beginning of his stay in Rakovník.

Dear visitors, our short sightseeing of famous houses at Rakovník draws to a close. You can prolong it and make it even more pleasant by a visit of the museum /1/ or look in the exhibition in the New Hall of Rabas' Gallery /3/. Our beautiful town is connected also with other famous names, but those shall be mentioned next time.

- 1 – Kamila Spalová
- 2,10 – Zikmund Winter
- 3 – Emil Burian
- 4 – Miroslav Pangrác
- 5 – Sixt z Ottersdorfu
- 6 – Jiří Herold
- 7 – Jan starší Gryll z Gryllova
- 8,9 – František Otta

i Městské informační centrum Rakovník

Husovo nám. 114

269 01 Rakovník

tel.: +420 313 512 270

e-mail: icentrum@knihovna-rakovnik.cz

www.knihovna-rakovnik.cz

V roce 2007 vydala firma ADJUST ART, spol. s r.o.

tel./fax: 251 617 870, e-mail: info@adjustart.cz

Určeno k volnému odběru.

© ADJUST ART, spol. s r.o.

Procházky po RAKOVNÍKU III.

WALKING ROUND THE TOWN OF RAKOVNÍK III.

PROCHÁZKY PO RAKOVNÍKU III.

Město Rakovník nezapomíná na své slavné rodáky, kteří šířili a šíří jeho jméno doma i v zahraničí, ani na slavné lidi, kteří s ním na krátký či delší čas spojili své osudy. Naše třetí procházka je centrem Rakovníka, kolem domů, které tyto velikány pamatují...

Procházku začneme u **domu č.1/1/** stojícího vedle Pražské brány. Dům byl původně palácem Cisterciáků, dnes slouží jako muzeum. Zde se v roce 1871 narodila **PhDr. Kamila Spalová**, která jako první žena rakovnického okresu promovala a získala doktorát filozofie, a která se stala významnou kulturní pracovník, spisovatelkou, učitelkou a později také ředitelkou měšťanské dívčí školy v Praze. Jejím jménem je pojmenován přednáškový sál muzea.

V sousedství tohoto domu se nachází budova gymnázia /2/. Nad vchodovými dveřmi je na památku spisovatele **Zikmunda Wintra** umístěna pamětní deska. Na gymnáziu působil v letech 1874 – 1884 jako profesor dějepisu, češtiny a němčiny. Zikmund Winter, autor románů a povídek, se stal také organizátorem a aktérem rakovnického kulturního života, byl zvolen i do městského zastupitelstva. Zájem o místní archiv a studium starých dokumentů jej přivedly k napsání první beletristické práce „Rakovnické obrázky“.

Po Zikmundu Wintrově je pojmenováno nejen zdejší gymnázium, ale i zasedací síň na místní

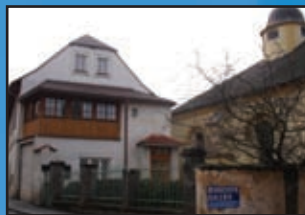

radnici a ulice, kudy často chodíval na podvečerní procházky. Wintrově jméno nese také každoroční přehlídka amatérských divadelních souborů „Wintrův Rakovník“. Busta spisovatele zdobí nádvoří muzea.

Obejdeme gymnázium, mineme krásnou historickou budovu základní školy a okolo Vysoké brány se dostaneme do ulice, která se jmenuje Vysoká. **Dům č.226/3/** uprostřed ulice, dnes Nová výstavní síň Rabasovy galerie, je rodným domem slavného barytonisty **Emila Buriana** (*1876). Studoval na akademickém gymnáziu v Praze, později se věnoval výhradně studiu zpěvu. S velkým úspěchem účinkoval na domácích i zahraničních scénách, od roku 1906 hostoval v Národním divadle v Praze, kde později působil jako stálý sólista. Jeho synem byl divadelník a národní umělec E. F. Burian. Slavného pěvce připomíná pamětní deska s jeho portrétem a také festival vokální hudby „Rakovník bratří Burianů“.

Dům naproti výstavní síni **č.230/4/** je rodištěm a v současné době také ateliérem významného českého sochaře a malíře **Miroslava Pangráce** (*1924). Je tvůrcem mnoha známých soch, portrétů, pamětních desek a pozoruhodných obrazů Rakovníka. Známa je jeho alegorie „Hudba“ pro rotterdamský hrob autora melodie české hymny Františka Škroupa. V rodném městě připomíná jeho umění socha T.G.Masaryka, busta Antonína Dvořáka a také pamětní deska s portrétem Emila Buriana.

Projdeme kolem synagogy a zabočíme do druhé části Vysoké ulice, směřující k náměstí. Uprostřed ulice vlevo se nachází dům **č.108/5/**, kde se začátkem 16.století narodil **Sixt z Ottersdorfu**, humanista, významný sněmovní řečník, kancléř Starého Města pražského, radní písař, překladatel

a spisovatel. Za aktivní účast ve stavovském protihabsburském odboji v letech 1546 - 1547 byl potrestán ztrátou úřadu a vězením. Tyto události podnítily sepsání jeho nejceněnějšího díla, které pojednává o protihabsburském odboji a pro historiky se stalo spolehlivým pramenem o tehdejších dějích v Čechách. Pamětní deska s jeho jménem je umístěna na budově radnice.

V místech, kde z Vysoké ulice vcházíme na náměstí, se nachází dům **č. 81/6/**. Zde se roku 1875 narodil **Jiří Herold**, slavný český violista a houslista, od roku 1906 člen Českého kvarteta. Jako skladatel se soustředil na skladby pro housle a violu, složil ale také smyčcový kvartet a fugu pro varhany. Byl jmenován profesorem komorní hudby na pražské konzervatoři. Jeho koníčkem pro volné chvíle bylo hvězdářství, fotografování, portrétování a také mistrovská výroba houslí - jeho housle získaly Říšskou cenu na Mezinárodní výstavě ve Frankfurtu nad Mohanem. Na jeho počest se každoročně pořádá hudební festival „Heroldův Rakovník“.

Přes západní část Husova náměstí se dostaneme do Trojanovy ulice. **Dům** se současným **č.48/7/** v této ulici patřil věhlasné rodině **Gryllů z Gryllova** /původně Cvrčků/. Nejznámější z nich byl Jan starší Gryll z Gryllova, mistr svobodných umění, básník, soudce a vážený rakovnický konšel, který se velkou měrou při osobním jednání s císařem Rudolfem II. zasloužil o povýšení Rakovníka na královské město. Získal císařovu přízeň a byl povýšen do šlechtického stavu s přídomkem „z Gryllova“.

Z Trojanovy ulice se vrátíme zpět na náměstí. V severní části, v domě **č.117**

WALKING ROUND THE TOWN OF RAKOVNÍK III.

The town of Rakovník does not forget its famous countrymen who had spread – and still do – the name of Rakovník both inland and abroad, as well as famous personalities who had joined their lives with the town of Rakovník for shorter or longer periods of time. Our third walk is through the downtown of Rakovník; along houses which remember those outstanding persons...

Let's start our walk from **House No. 1/1/**, which stands near the Prague Gate. Originally, the house was a Cistercian palace; today, it is a museum. **PhDr. Kamila Spalová** was born there in 1871. She was the first woman from the district of Rakovník to graduate from university and be awarded the academic degree of doctor of philosophy. She was a prominent person in culture, writer, teacher, and later, director of a secondary girls' school in Prague. The lecture hall in the museum is named after her.

The building of grammar school is situated next to that house /2/. There is a memorial plaque reminding of writer **Zikmund Winter** over the entry door. He was a teacher of history, Czech and German languages in 1874-1884 at the grammar school. **Zikmund Winter**, the author of novels and short stories, became also an organizer and player in the cultural life of Rakovník and he was elected to the city council. His interest in the local archives and study of old documents made him to write his first piece of belles-lettres entitled "Pictures of Rakovník".

Not only the grammar school, but also the boardroom in the local town hall and the street along which he often went for his evening walks are named after **Zikmund Winter**. Named after Winter also is the

annual exhibition of amateur theatre ensembles "Winter's Rakovník". The writer's bust decorates the museum courtyard.

Now, let's go round the grammar school, pass the beautiful building of the primary school and High Gate to reach the street called Vysoká (High). **House No. 226/3/**, in the middle of the street, the New Exhibition Hall of Rabas' Gallery, is the native house of famous baritone **Emil Burian** /*1876/. He studied at the academic grammar school in Prague and later he devoted himself fully to singing. He performed both at national and foreign scenes with great success; from 1906 he was a guest-actor in the National Theater in Prague to become a regular soloist there. The theater actor and national artist E.F. Burian was his son. The famous singer is reminded of by a memorial plaque with his portrait and by the festival of vocal music "Rakovník of Burian Brothers".

The house opposite to the exhibition hall, **House No. 230/4/**, is the birthplace and currently the studio of important Czech sculptor and painter **Miroslav Pangrác** (* 1924). He is the author of numerous well-known statues, portraits, memorial plaques and remarkable paintings of Rakovník. Famous is his allegory "Music" for the tomb of the author of melody for the Czech anthem František Škroup in Rotterdam. His arts are reminded of in his native town by the statue of T.G.Masaryk, the bust of Antonín Dvořák, or the memorial plaque of Emil Burian.

Passing a synagogue, let's turn to the other part of Vysoká Street, which goes to the square. There is House No. 108 /5/ in the middle of the street where **Sixt of Ottersdorf** was born in the early 16th century. Sixt was a humanist,

important rhetorician, chancellor of the Old Town of Prague, town-hall scribe, translator and writer. He was deprived of his office and imprisoned for his active participation in the rebellion against the Habsburgs in 1546-1547. Those events inspired him to write the most valuable work of his, which depicts the rebellion against the Habsburgs, being a reliable source for historians studying events of that time in Bohemia. A memorial plaque bearing his name is installed on the town-hall building.

House No. 81/6/ is situated where Vysoká Street joins the square. **Jiří Herold** was born there in 1875. He was a famous Czech violinist and violist, member of the Czech Quartet from 1906. His compositions focused on pieces for violin and viola, but he also composed a string quartet and fugue for the organ. He was appointed professor of chamber music at the conservatory in Prague. His hobbies for the leisure time included astronomy, photography, portrait-making and production of master violins – his violins were awarded the Imperial Prize at the International Exhibition in Frankfurt am Main. The annual music festival "Herold's Rakovník" is organized in his honor.

Walking along the western side of Husovo Square, we reach Trojanova Street. **House No. 51/7/** at the street belonged to the famous family of the **Grylls of Gryllow** /originally, the Cvrčeks/. The most famous of them, Jan Senior Gryll of Gryllow, master of free arts, poet, judge and honorable alderman of Rakovník, contributed significantly by his personal contacts with Emperor Rudolph II to that Rakovník was granted the position of royal town. He achieved the Emperor's grace and was raised to nobility, being given the predicate "of Gryllow".

From Trojanova Street let's return to the square. On its northern side there is **House No. 117**

